

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
İKİLİ SİYASİ İŐLER GENEL MÜDÜRLÜĐÜ
(APGM)

8 -01- 2019

Sayı : 75287791-610-2018/14474669 - ACELE
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sn.Aydın
Adnan Sezgin/7/3214

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi:12.10.2018 tarih ve 43452547-120.07 sayılı yazıları.

Aydın Milletvekili Sayın Aydın Adnan Sezgin'in ilgide kayıtlı 7/3214 esas numaralı yazılı soru önergelerinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN AYDIN ADNAN SEZGİN'İN 7/3214
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNDE YER ALAN
SORULAR**

- 1) Çin hükümetinin 1 milyonun üzerinde Uygur Türkü'nü kamplarda esaret altında tutmakta olduğuna yönelik iddialar doğru mudur?
- 2) Bakanlığınız tarafından konuyla ilgili herhangi bir diplomatik girişimde bulunulmuş mudur?
- 3) Özellikle 2016 yılından bu yana söz konusu iddialar hangi uluslararası platformlarda gündeme getirilmiştir?
- 4) Çin ile son dönemde başta ekonomik işbirliği olmak üzere yakınlaşma yaşanmaktadır. Bu çerçevede yapılan görüşmelerde, Uygur Türkleri konusu gündeme gelmiş midir? Konuyla ilgili talep ve beklentilerimiz Çin yetkilileriyle paylaşılmış mıdır?
- 5) Uygur Türkleri'ne yönelik insan hakları ihlalleri nedeniyle ABD tarafından Çin'e yaptırım uygulanması gündeme gelmiştir. Bakanlığımızın ya da hükümetimizin benzer bir yaptırım uygulama konusunda hazırlığı bulunmakta mıdır?

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN AYDIN ADNAN SEZGİN'İN 7/3214
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT**

9 Ekim 2018 tarihinde kabul edilen “Çin Halk Cumhuriyeti Terörle Mücadele Kanunu’nun Sincan Uygur Özerk Bölgesi’nde Uygulama Usulünün Gözden Geçirilmesi Hakkında Karar” yoluyla, Çin makamlarınca bir süre öncesine kadar mevcudiyeti reddedilen “yeniden eğitim kampları”nın yasal zemini yürürlüğe girmiştir.

Çin makamları, radikal gruplar ve terör örgütlerince kandırılan Çin vatandaşlarının topluma yeniden kazandırılması amacıyla “eğitim kamplarına” alındıklarını, ulusal lisanı, Çin tarihini, kültürünü ve aşırıcılık karşıtı mevzuatı öğrendiklerini, en az bir mesleği icra edebilecek tecrübe elde ettiklerini öne sürmektedirler. Bununla birlikte, kamplardaki Uygurların ve diğer Müslümanların sayısı hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

BM İnsan Hakları Konseyi çerçevesinde ülkelerin dört yılda bir incelendikleri Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması (EPİM) Çalışma Grubu’nun 6 Kasım tarihli oturumunda Çin’deki İnsan Hakları durumu incelenmiştir. Söz konusu oturumda ülkemiz tarafından “bireylerin hiçbir hukuki zemini olmaksızın hapsedilmeleri, aileleri ve toplumla bağlarının kesilmesi gibi temel hak ve hürriyetleri kısıtlayıcı idari uygulamalara ilişkin kaygılara dikkat çekilmiş, ÇHC Hükümeti’nin uluslararası toplumla yakın çalışmasını ve tüm Çin halkı için evrensel insan haklarını tanımasını teşvik ettiğimiz” kaydedilmiştir.

Uygurlarla tarihi, dini, kültürel ve akrabalık bağlarımız bulunmaktadır. Çok sayıda Uygur kökenli vatandaşımız vardır. Türkiye, Uygurların anavatanlarında bütün Çin vatandaşları ile eşit koşullarda barış ve huzur içerisinde yaşamasına önem atfetmektedir.

SUÖB’deki gelişmeler Bakanlığımız tarafından takip edilmektedir. Uygurlar hakkındaki görüşlerimiz ve duyarlılığımız tarafımdan ve diğer üst düzey yetkililerimizce her vesileyle Çin makamlarına aktarılmaktadır.

Çin makamlarıyla yaptığımız görüşmelerde terörizmle mücadele sırasında evrensel hukuk normlarının gözetilmesinin önem taşıdığı ve bu mücadele sürecinde masum insanların teröristler ve radikallerden ayırt edilmesi gerektiği kuvvetle vurgulanmaktadır.